

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ ТЕХНОГЕННО-ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

(назва факультету/підрозділу)

КАФЕДРА ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА ТЕХНОГЕННО-ЕКОЛОГІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ

(назва кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Експертиза з охорони праці

(назва навчальної дисципліни)

професійна (обов'язкова)

(обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)

за освітньо-професійною програмою «Охорона праці»

(назва освітньої програми)

підготовки бакалавра

(найменування освітнього ступеня)

у галузі знань 26 «Цивільна безпека»

(код та найменування галузі знань)

за спеціальністю 263 «Цивільна безпека»

(код та найменування спеціальності)

Рекомендовано кафедрою кафедру охорони праці та техногенно-екологічної безпеки на 2023-2024 навчальний рік.

Протокол від «28» серпня 2023 року №
2

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни «Експертиза з охорони праці»

(назва навчальної дисципліни)

2023 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Силабус навчальної дисципліни «Експертиза з охорони праці» складено відповідно до освітньо-професійної програми «Охорона праці» для підготовки здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 26 «Цивільна безпека» за спеціальністю 263 «Цивільна безпека». Зазначеною освітньою програмою навчальну дисципліну «Експертиза з охорони праці» віднесено до циклу професійної (обов'язкової) підготовки.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості забезпечення безпечного виконання робіт підвищеної небезпеки й експлуатації обладнання підвищеної небезпеки; оцінювання відповідності машин, механізмів, устаткування, транспортних та інших засобів виробництва вимогам чинних нормативних документів з охорони праці.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Колошко Ювіта Вікторівна, викладач кафедри охорони праці та техногенно-екологічної безпеки факультету техногенно-екологічної безпеки
Контактна інформація	м. Харків, вул. Чернишевська, 94, кабінет № 309. Телефон (робочий) – (057)707-34-46.
E-mail	yuvita.75@ukr.net
Наукові інтереси	Організованість, працездатність, допитливість, наполегливість, зосередженість, творчий підхід у роботі; переконливість; педагогічний такт; здатність зв'язати дисципліну, що вивчається, з практичною діяльністю; спостережливість; педагогічна вимогливість.
Професійні здібності	Прогнозування наслідків техногенних забруднювань, попередження надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щосереди з 15.00 до 16.00 у кабінеті № 309 у т.ч. онлайн. У разі необхідності час додаткової консультації здобувача вищої освіти погоджується окремо.

Мета вивчення дисципліни: формування у майбутніх фахівців необхідних в їхній подальшій професійній діяльності компетентностей, знань і умінь з питань визначення відповідності технологічної частини проекту вимогам нормативно-правових актів з охорони праці; оцінювання відповідності машин, механізмів, устаткування, транспортних та інших

засобів виробництва вимогам чинних нормативних документів з охорони праці; ідентифікації факторів виробничого середовища і трудового процесу; організації проведення експертизи проектної документації на відповідність нормативно-правовим актам з питань промислової безпеки та охорони праці; проведення контролю за додержанням чинних нормативно-правових актів з охорони праці, стандартів безпеки праці у процесі виробництва; виявлення можливості виникнення небезпек, шкідливих та небезпечних чинників на виробничих об'єктах; здійснення контролю за дотриманням на підприємствах, в установах та організаціях незалежно від форм власності чинного законодавства, правил, стандартів, норм, положень, інструкцій з охорони праці, виробничої санітарії; протипожежного стану та охорони навколишнього середовища; організації дотримання безпеки та гігієни праці.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	заочна (дистанційна)
Статус дисципліни (обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)	професійна (обов'язкова)
Рік підготовки	2023-2024
Семестр	8
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	3
- кількість модулів	1
- загальна кількість годин	90
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	8
- практичні заняття (годин)	2
- семінарські заняття (годин)	
- лабораторні заняття (годин)	
- курсовий проект (робота) (годин)	
- інші види занять (годин)	
- самостійна робота (годин)	80
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	
- підсумковий контроль (диференційний залік, екзамен)	диференційований залік

Передумови для вивчення дисципліни

Навчальна дисципліна вивчається наприкінці циклу професійної підготовки, коли здобувачі вищої освіти вже мають достатнє уявлення про

особливості та значення питань охорони праці як у загальному вимірі трудової діяльності, так і у вимірі сфери професійної діяльності; особливості виробничої санітарії, ризикоорієнтованого управління охороною праці; екологічні аспекти промислової безпеки; безпеку виробничих процесів, обладнання та транспорту; особливості профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань, управління та нагляду у галузі охорони праці тощо.

Фізика, Хімія, Культура безпеки, Засоби індивідуального захисту людини, Ризикоорієнтоване управління охороною праці, Техногенна безпека технологічних процесів, Безпека виробничих процесів, обладнання та транспорту.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми Охорона праці,
назва

вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

Програмні результати навчання	ПРН
Оцінювати технічні показники та визначати стан аварійно-рятувальної техніки, засобів зв'язку, устаткування та обладнання.	ПРН 17
Проводити експертизу проектної документації на відповідність нормативно-правовим актам з питань охорони праці, визначати достатність та якість проектних рішень щодо забезпечення безпечних і нешкідливих умов праці; володіти базовими основами інжинірингу.	ПРН 33
Дисциплінарні результати навчання	абрєвіатура
Аналізувати суспільні явища й процеси на рівні, необхідному для професійної діяльності, знати нормативно-правові засади забезпечення цивільного захисту, охорони праці, питання нормативного регулювання забезпечення заходів у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки об'єктів і територій.	ПРН 03
Розробляти та використовувати технічну документацію, зокрема з використанням сучасних інформаційних технологій.	ПРН 10
Аналізувати і обґрунтовувати інженерно-технічні та організаційні заходи щодо цивільного захисту, техногенної та промислової безпеки на об'єктах та територіях.	ПРН 21

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, ПК
Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	ЗК 6
Знання та розуміння: функцій держави, форм реалізації цих функцій; правових основ охорони праці; основних принципів державної політики в галузі охорони праці.	ПК 1
Очікувані компетентності з дисципліни	аббревіатура
Здатність оперувати термінами та визначеннями понять у сфері цивільного захисту, охорони праці; основними положеннями, вимог та правил стосовно проведення моніторингу, організування та впровадження заходів щодо запобігання, ліквідування надзвичайних ситуацій.	ПК 12
Здатність аналізувати ефективність діяльності служби охорони праці та особливості організації системи управління охороною праці на підприємстві.	ФК 30

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

МОДУЛЬ 1. Експертиза з охорони праці.

Тема 1.1. Нормативно-правова база з питань експертизи з охорони праці.

Нормативні документи, що регламентують проведення експертизи з питань охорони праці. Державний реєстр нормативно-правових актів з питань охорони праці

Тема 1.2. Проектна документація. Склад проектної та робочої документації.

Проектна документація: основні поняття. Загальні положення розроблення проектної документації для будівництва. Стадії проектування. Процедура розроблення проектної документації на будівництво об'єктів.

Тема 1.3. Експертиза проектів будівництва на їх відповідність нормативно-правовим актам з охорони праці.

Порядок затвердження проектів будівництва. Експертиза проектів будівництва. Порядок проведення державної експертизи інвестиційних програм (проектів).

Тема 1.4. Порядок проведення державної експертизи (перевірки) технологічної, конструкторської, технічної документації на виготовлення засобів виробництва на відповідність їх нормативним актам з охорони праці.

Методика проведення державної експертизи (перевірки) технологічної, конструкторської, технічної документації на виготовлення засобів виробництва на відповідність їх нормативним актам з охорони праці. Експертно-технічні центри.

Тема 1.5. Роботи з підвищеною небезпекою.

Види робіт та перелік машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки. Порядок видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.

Тема 1.6. Порядок проведення огляду, випробування та експертного обстеження (технічного діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.

Основні терміни та поняття. Технічний огляд. Експертне обстеження устаткування. Облік даних про технічний стан устаткування. Вимоги до суб'єктів господарювання, які мають намір виконувати (виконують) роботи з технічного огляду та/або експертного обстеження устаткування підвищеної небезпеки.

Тема 1.7. Авторський нагляд за дотриманням проектних рішень з боку проектних організацій.

Основні поняття. Законодавство України про авторський нагляд за дотриманням проектних рішень з боку проектних організацій. Права і обов'язки спеціалістів, які здійснюють авторський нагляд.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Заочна (дистанційна) форма					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	модульна контрольна робота	
9 - й семестр						
Модуль 1. Експертиза з охорони праці						
Тема 1.1. Нормативно-правова база з питань експертизи з охорони праці.	11	1			10	
Тема 1.2. Проектна документація. Склад проектної та робочої документації.	11	1			10	
Тема 1.3. Експертиза проектів будівництва на їх відповідність нормативно-правовим актам з охорони праці.	11	1			10	

Тема 1.4. Порядок проведення державної експертизи (перевірки) технологічної, конструкторської, технічної документації на виготовлення засобів виробництва на відповідність їх нормативним актам з охорони праці.	11	1			10	
Тема 1.5. Порядок проведення державної експертизи (перевірки) технологічної, конструкторської, технічної документації на виготовлення засобів виробництва на відповідність їх нормативним актам з охорони праці.	11	1			10	
Тема 1.6. Роботи з підвищеною небезпекою	11	1			10	
Тема 1.7. Порядок проведення огляду, випробування та експертного обстеження (технічного діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.	11	1			10	
Тема 1.8. Авторський нагляд за дотриманням проектних рішень з боку проектних організацій.	13	1	2		10	
Підсумкова модульна (контрольна) робота						
Разом	90	8	2		80	

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1.6. Основні терміни та поняття. Технічний огляд. Експертне обстеження устаткування. Облік даних про технічний стан устаткування. Вимоги до суб'єктів господарювання, які мають намір виконувати (виконують) роботи з технічного огляду та/або експертного обстеження устаткування підвищеної небезпеки.	2
	Разом	2

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань (не передбачено навчальним планом)

Форми та методи навчання і викладання

В навчальній дисципліні використовуються такі методи навчання і викладання:

- *методи навчання за джерелами набуття знань*: словесні методи навчання (лекція, пояснення, бесіда, інструктаж); наочні методи навчання (ілюстрація, демонстрація, спостереження); практичні методи навчання (практична робота, виїзні заняття);

- *методи навчання за характером логіки пізнання*: аналітичний; синтетичний; індуктивний; дедуктивний; традуктивний;

- *методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності тих, хто навчається*: проблемний виклад; частково-пошуковий; дослідницький;

- *інноваційні методи навчання*: робота з навчально-методичною літературою та відео метод; навчання з використанням технічних ресурсів; методи організації навчального процесу, що формують соціальні навички;

- *самостійна робота* спрямована на використання набутих знань при розв'язанні програмних завдань. Організація навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються здобувачем вищої освіти під методичним керівництвом педагога, але без його безпосередньої участі.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: усне опитування, виконання модульних контрольних робіт та диференційований залік.

Критерії оцінювання

Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою.

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти проводиться у формі установочних лекцій і практичному занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти за змістом визначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) та під час виконання завдань практичної роботи. Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, логіка його подання, культура мовлення, емоційність та переконаність, використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників тощо), аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційованого заліку.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять	Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль			
Модуль 1	лекції	4	8
	практичні заняття	1	20
	за результатами виконання контрольних (модульних) робіт (модульний контроль)*	1	50
Разом за модуль 1			100
Разом за поточний контроль			100
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідне)			-
III. Підсумковий контроль (диференційний залік)			-
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи			100

Поточний контроль.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти на лекції (оцінюється від 0 до 8 балів):

- 8 балів – здобувач був присутній на лекції і він в повному обсязі самостійно і творчо опрацював питання лекції і володіє її змістом;
- 4 балів - здобувач не був присутній на лекції але він в повному обсязі самостійно і творчо опрацював питання лекції і володіє її змістом;
- 0 балів – здобувач не був присутній на лекції, не опрацював питання лекції і не володіє її змістом.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється від 0 до 20 балів):

- 17-20 балів – здобувач вільно володіє навчальним матеріалом, орієнтується в конкретній темі та аргументовано і впевнено вирішує практичні завдання;
- 12-16 балів – здобувач володіє навчальним матеріалом та може окреслити деякі аспекти визначеної теми;
- 6-11 балів – здобувач поверхово володіє навчальним матеріалом і не може впевнено окреслити аспекти визначеної теми;
- 0-5 балів – здобувач не знає відповіді на поставлені питання, не розкриває основні положення дисципліни.

Модульний контроль.

Критерії оцінювання знань здобувачів під час виконання модульних контрольних робіт(оцінюється від 0 до 50 балів):

- 50 балів – вірні відповіді дані на всі запропоновані питання, дотримано всі вимоги до виконання;
- 40 балів – вірні відповіді дані на всі запропоновані питання, але вони недостатньо обґрунтовані, або у відповідях наявні незначні помилки;
- 25 балів – вірні відповіді дано на 50% запропонованих питань;
- 10 бали вірні відповіді дано менше, ніж на 50% запропонованих питань, наявні значні помилки;
- 0 балів – відповіді відсутні або робота містить грубі помилки на більшість запропонованих питань.

Підсумковий контроль.

Відбувається у вигляді диференційного заліку. Балами не нормується. Відбувається на завершальному практичному занятті. Оцінюється за результатами отриманих оцінок за модульний контроль та відповідей на питання заліку (за необхідності).

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Сумлінне дотримання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються).
2. Активна участь в обговоренні навчальних питань, змістовна підготовка до практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.
3. Користування мобільними пристроями під час заняття дозволяється тільки з навчальною метою і з дозволу керівника заняття.
4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися у викладача навчальної дисципліни про кількість накопичених балів та вести власний облік цих балів.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література

1. Експертиза з охорони праці: курс лекцій. Для здобувачів вищої освіти, які навчаються на першому (бакалаврському) рівні в галузі знань 26 «Цивільна безпека» за спеціальністю 263 «Цивільна безпека», освітньо-професійною програмою «Охорона праці»/ Укладачі: А.І. Морозов, О.П., Шароватова, В.М., Лобойченко. НУЦЗУ, 2020. 96 с.
2. Освітньо-професійна програма «Охорона праці» підготовки здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 26 «Цивільна безпека» за спеціальністю 263 «Цивільна безпека».

[URL:https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/osvitni_programi/2022/263_op_bak.pdf](https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/osvitni_programi/2022/263_op_bak.pdf).

3. Іванов В.М. Технічне діагностування підйимально-транспортних машин: Начальний посібник. Х.: Форт, 2010. 248с.

4. Цейтлін М.А., Райко В.Ф., Шестопалов О.В. Проектування природоохоронних комплексів з використанням САПР: Навчальний посібник. Харків: НТУ «ХП», 2013. 224 с.

5. Шароватова О.П., Морозов А.І. Феномен безпеки: витoki, трансформації і перспективність понять. Проблеми техногенно-екологічної безпеки: освіта, наука, практика: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 21-22 лист. 2019 р.). Харків: НУЦЗУ, 2019. С. 205-207.

Нормативно-правові акти

1. Закон України «Про охорону праці» від 14 жовтня 1992 року.

2. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 23 грудня 1993 року.

3. Закон України «Про архітектурну діяльність» від 20 травня 1999 року.

4. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18 вересня 1991 року.

5. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року.

6. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 червня 1994 р. № 431 «Про порядок проведення державної експертизи (перевірки) проектної документації на будівництво та реконструкцію виробничих об'єктів і виготовлення засобів виробництва на відповідність їх нормативним актам про охорону праці».

7. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 травня 2004 р. № 687 «Про затвердження Порядку проведення огляду, випробування та експертного обстеження (технічного діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки».

8. Постанова Кабінету Міністрів України від 11 липня 2007 р. № 903 «Про авторський та технічний нагляд під час будівництва об'єкта архітектури».

9. Постанова Кабінету Міністрів України від 11 травня 2011 р. № 560 «Про затвердження Порядку затвердження проектів будівництва і проведення їх експертизи та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України».

10. Постанова Кабінету Міністрів України від 9 червня 2011 р. № 701 «Про затвердження Порядку проведення державної експертизи інвестиційних програм (проектів)».

11. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2011 р. № 1107 «Про затвердження Порядку видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки».

12. Постанова Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2015 р. № 96 «Про затвердження Положення Про Державну службу України з питань праці».

13. Наказ Державного комітету України по нагляду за охороною праці від 30.вересня 1994 р. № 95 «Про затвердження Методики проведення державної експертизи (перевірки) проектної документації на будівництво (реконструкцію, технічне переоснащення) виробничих об'єктів і виготовлення засобів виробництва на відповідність їх нормативним актам про охорону праці».

14. Наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 8 червня 2004 р. № 151 «Про затвердження Положення про Державний реєстр нормативно-правових актів з питань охорони праці».

15. Наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 03 вересня 2007 р. № 195 «Про затвердження Вимог до спеціалізованих та експертних організацій, передбачених постановою Кабінету Міністрів України від 26.05.2004 № 687».

16. Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 16.05.2011 р. № 45 «Про затвердження Порядку розроблення проектної документації на будівництво об'єктів».

17. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України 13.03.2013 р. № 243 «Про затвердження Методики проведення державної експертизи інвестиційних проектів та форми висновку за її результатами».

18. Положення про авторський нагляд за будівництвом будинків і споруд: ДБН А.2.2-4-2003. Офіц. вид. К.: Державний комітет України з будівництва та архітектури, 2003.

19. Склад та зміст проектної документації на будівництво: ДБН А.2.2-3-2014. Офіц. вид. К.: Мінрегіон України, 2014. (Наказ Мінрегіону від 04.06.2014 р. № 163).

Інформаційні ресурси

1. Державна служба України з надзвичайних ситуацій. URL: <https://www.dsns.gov.ua>.

2. Державна служба України з питань праці. URL: <http://dsp.gov.ua>.
3. Національний науково-дослідний інститут промислової безпеки та охорони праці. URL: <http://www.ndiop.kiev.ua>.
4. www.zakon.rada.gov.ua.

Розробник:

викладач кафедри охорони праці
та техногенно-екологічної безпеки

Ювіта КОЛОШКО